

Samenvatting van het proefschrift

Y. Peters

“Early Detection of Esophageal Adenocarcinoma and its Precursor Barret’s Esophagus”

Promotiedatum: 11 mei 2023

Universiteit: Radboud Universiteit Nijmegen

Promotores:

Prof. dr. P.D. Siersema

Prof. dr. M.J.M. Broeders

De afgelopen 20 jaar is het aantal mensen met slokdarmadenocarcinoom (EAC) sterk toegenomen in de Westerse wereld. Omdat EAC in het merendeel van de gevallen pas in een laat stadium wordt ontdekt, is de prognose slecht (5-jaars overleving <15%). Barrett-slokdarm (BE) is een premaligne aandoening die, indien gediagnosticeerd, vroege detectie en curatieve behandeling van dysplasie en EAC mogelijk maakt. Ondanks dat de huidige richtlijnen surveillance bij BE-patiënten en screening in hoog-risico groepen aanbevelen, is op dit moment slechts 1 op de 10 patiënten met EAC bekend met een diagnose van BE. Dit geeft aan dat de huidige screening en surveillance richtlijnen op dit moment ontoereikend zijn.

Een beter begrip van wie er gescreend moet worden, gecombineerd met een nauwkeurige, acceptabele en kosteneffectieve screeningstest voor BE en vroegcarcinoom, is essentieel om het aantal patiënten met een BE diagnose te vergroten, die baat kunnen hebben bij surveillance en endoscopische behandeling om EAC-gerelateerde mortaliteit te voorkomen. Het doel van dit proefschrift is daarom drieledig.

Allereerst focust het proefschrift zich op het vinden van een acceptabele en accurate screeningstest voor BE en EAC. Momenteel voldoet echter geen van de ontwikkelde screeningstests aan de criteria om te worden geaccepteerd en geïmplementeerd in de huidige klinische praktijk. Uit onze onderzoeken blijkt dat de algemene populatie de voorkeur heeft voor niet-belastende screeningsmethoden, maar alleen als nauwkeurigheid van de test hoog is (>80%). Tevens hebben we het eerste bewijs geleverd dat een ademtest onderscheid kan maken tussen gezonde personen en

patiënten met BE. Toekomstige studies moeten deze test verder ontwikkelen en valideren.

In het tweede deel van het proefschrift laat zien dat individuen met een eerstegraads familielid met BE of EAC een verhoogd risico hebben op BE en EAC. Wij raden daarom laagdrempelige screening aan in familieleden van BE-patiënten met zuur-gelateerde klachten of in families met meerdere aangedane personen.

Deel drie betreft onderzoek naar endoscopische surveillance bij alle in Nederland gediagnosticeerde Barrett patiënten. Op basis van pathologie-data vonden we dat het risico op maligne progressie in BE zeer laag is. Dit risico neemt af naarmate patiënten meer negatieve surveillance endoscopieën hebben gehad. Deze bevindingen zijn een eerste stap naar een gepersonaliseerde aanpak voor BE-surveillance en onthullen een mogelijk strategie om onnodige gastroscopieën te voorkomen.

Tot slot is dit proefschrift de aanleiding geweest voor vervolgonderzoek:

- 1) De Electronic studie: een pilot bevolkingsonderzoek in de huisartsenpraktijk bij patiënten met refluxklachten met de ademtest gevolgd door transnasale endoscopie.
- 2) De ACCEPT studie: een pre-implementatie onderzoek naar het draagvlak van een bevolkingsonderzoek naar slokdarmkanker onder de algemene populatie en professionals.